

Maanmittauslaitoksen nimistötuotteet: Paikannimet ja Karttanimet

Aineiston kuvaus

Nimistörekisteri perustuu Maanmittauslaitoksen Maastotietokannassa ylläpidettävään peruskartan 1:20 000 (1:25 000) paikannimistöön. Nimistörekisteri muodostuu paikannimirekisteristä ja karttanimirekisteristä.

Paikannimirekisteri sisältää noin 800 000 luonto- ja kulttuurinimen tarkistetun kirjoitusasuun, kielen (suomi, ruotsi, pohjoissaame, inarinsaame tai koltansaame), kielen virallisen aseman nimikohteen sijaintikunnassa, nimikohteen sijainnin sekä kohteen paikkatyyppin. Sijaintitietona ovat kohteen keskipisteen koordinaatit, joen tapauksessa sen suun koordinaatit. Nimien kirjoitusasu on tarkistettu Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksessa. Paikannimirekisterissä kukin nimetty kohde ja sen nimi (tai nimet) on vain kertaalleen

Karttanimirekisteri perustuu paikannimirekisteriin ja sisältää eri karttamittakaavoja varten valitut nimet ja niiden kartografisen esittämisen tiedot. Karttanimien tietoina ovat – paikannimirekisterin tietojen lisäksi – nimen karttasijainti, suuntaus ja taivutus sekä typografiset tiedot, kuten kirjasinlaji ja -koko. Karttanimirekisterissä tietyn paikan, kuten joen nimi voi esiintyä useampaan kertaan samassa tuotteessa (karttamittakaavassa). Karttanimirekisteri 1:20 000 käsittää noin 800 000 nimeä, karttanimirekisteri 1:100 000 noin 200 000 nimeä, karttanimirekisteri 1:250 000 noin 65 000 nimeä ja karttanimirekisteri 1:500 000 noin 13 500 nimeä.

Aineiston käyttötarkoitus

Maanmittauslaitoksen omien tarpeiden ohella nimistörekisteri palvelee esimerkiksi täsmällistä kommunikointia ja eri medioiden tiedonvälitystä, paikannimien tietopalvelua, paikantamista ja reitinhakua (esimerkkinä pelastuspalvelu), paikkatietojärjestelmiä, karttatuotantoa, verkko- ja mobiilikarttasovellusten paikannimihakuja, paikannimiluetteloiden valmistamista, paikannimien kansallista ja kansainvälistä standardointia (käytetään samasta paikasta samalla tavalla kirjoitettua nimeä), nimistönsuunnittelua ja eri alojen tutkimusta.

Vakimuotoiset asiakastuotteet: Paikannimet ja Karttanimet

Asiakkaalle toimitettavia aineistoja ovat:

- Paikannimet (PNR, noin 800 000 nimeä) – kaikki paikannimirekisterin tiedot
- Paikannimet 1:100 000 (PNR100, noin 200 000 nimeä) – paikannimirekisterin tiedot 1:100 000 karttatuotteessa mukana olevista nimistä
- Paikannimet 1:250 000 (PNR250, noin 65 000 nimeä) – paikannimirekisterin tiedot 1:250 000 karttatuotteessa mukana olevista nimistä
- Paikannimet 1:500 000 (PNR500, noin 13 500 nimeä) – paikannimirekisterin tiedot 1:500 000 karttatuotteessa mukana olevista nimistä
- Karttanimet 1:20 000 (KNR20, noin 800 000 nimeä)
- Karttanimet 1:100 000 (KNR100, noin 200 000 nimeä)
- Karttanimet 1:250 000 (KNR250, noin 65 000 nimeä)
- Karttanimet 1:500 000 (KNR500, noin 13 500 nimeä)

PNR ja KNR20 vastaavat Maanmittauslaitoksen peruskartan 1:20 000/1:25 000 ja Karttapaikan (<http://kansalaisen.karttapaikka.fi>) mittakaavataso 1:16 000 kartan nimistöä, PNR100 ja KNR100 Karttapaikan mittakaavataso 1:80 000 kartan nimistöä, PNR250 ja KNR250 Karttapaikan mittakaavataso 1:200 000 kartan nimistöä ja PNR500 ja KNR500 Karttapaikan mittakaavataso 1:400 000 nimistöä.

Räätälöidyissä toimituksissa aineisto voidaan rajata eri tavoin ja yhdistellä vapaasti rajausehtoja. Aluerajaukseen voidaan käyttää hallinnollista jaotusta (esim. kunta, seutukunta, maakunta), karttalehtijakoa (yleis- ja pelastuspalvelu- ja TM35FIN-lehtijaot) tai suorakaidetta. Haut voidaan rajata myös paikkatyyppin tai paikkatyyppiryhmän, itse nimen tai sen osan sekä kielen avulla. Myös tietosisältö (sarakkeet) voidaan rajata tarpeen mukaan.

Tietyn paikan saman- tai erikieliset **rinnakkaisnimet** samoin kuin **toistonimet** eli saman paikan (esimerkiksi joen) nimeen liittyvät useammat karttanimet käyvät ilmi aineiston tunnistetiedoista. Paikannimirekisteriaineistossa kullakin paikannimellä on paikka-id ja paikan-nimi-id. Karttanimirekisteriaineistossa jokaisella karttanimellä on edellisten lisäksi karttanimi-id. Paikannimiaineistossa esimerkiksi joen nimillä *Vantaa* ja *Vanda å* on sama paikka-id mutta omat

paikannimi-id:t. Karttanimiaineistossa kaikilla joen varrelle sijoitelluilla *Vantaa*-karttanimillä on sama paikka-id ja paikannimi-id mutta omat karttanimi-id:t.

Aineiston luokitus

Paikannimien paikkatyypiluokkia on noin 50 ja ne vastaavat Maastotietokannan paikannimien luokitusta maakunnilla ja lääneillä (2009) täydennettynä. Paikkatyypit on lisäksi ryhmitelty eri tavoin (esimerkiksi maastonimet – vesistönimet – asutusnimet – muut kulttuurinimet). Luokitus löytyy tästä dokumentista.

Aineiston formaatti

Paikannimirekisterin ja karttanimirekisterin vakiotaulukkotuotteet ovat tekstitiedostoja puolipiste-erottimin. Räätelöity toimitus voi olla Excel-taulukko tai tekstitiedosto kiintein kentin. Aineiston merkistöstandardi on 8-bittinen ISO 8859-10, joka vastaa tavallisesti käytettyä ISO 8859-1:tä skandinaavisten kirjainmerkkien (å, ä, ö) osalta ja tukee lisäksi saamen kieltä. Koltansaamen muutama kirjoitusmerkki ei kuulu ko. standardiin, ja niille on tässä dokumentissa jäljempänä kuvattu oma koodaus.

Aineiston kattavuus

Nimistörekisterin paikannimirekisteri karttanimirekisterit kattavat koko Suomen.

Aineiston ajantasaisuus

Nimistörekisterin lähtöaineistoa, Maastotietokannan paikannimistöä pidetään jatkuvasti ajan tasalla. Sama koskee nimistörekisterin paikannimirekisteriä ja karttanimirekisteriä. Vakionuotoiset taulukkotuotteet irrotetaan nimistörekisteristä vähintään kerran vuodessa.

Nimistön kyselypalvelu (WFS)

Nimistörekisterin tietoja voi hyödyntää myös *Nimistön kyselypalvelu (WFS)* -rajapintapalvelun avulla. Asiakasdokumentaatio: <http://xml.nls.fi> > Nimistön kyselypalvelu (WFS).

TIETOSARAKKEET JA KOODISTOT

I PAIKANNIMI-TAULUKKOTUOTTEET (PNR, PNR100, PNR250, PNR500)

Paikannimi

Kirjainmerkistö ISO 8859-10.

Epästandardi merkkikoodaus seuraavilla koltansaamen kirjainmerkeillä (kirjainmerkki ja käytetty desimaalikoodi):

Suuraakkonen G ja poikkiviiva	202
Pienaakkonen G ja poikkiviiva	234
Suuraakkonen G ja hattu	203
Pienaakkonen G ja hattu	235
Suuraakkonen K ja hattu	204
Pienaakkonen K ja hattu	236
Suuraakkonen EZH	210
Pienaakkonen EZH	242
Suuraakkonen EZH ja hattu	211
Pienaakkonen EZH ja hattu	243

Nimen kieli, koodi

- 1 = suomi
- 2 = ruotsi
- 3 = pohjoissaame
- 4 = inarinsaame
- 5 = koltansaame

Nimen kieli, selite (ks. edellä)

Paikkatyyppi, koodi

Nimistön kohdeluokitus on kuvattu maastotietojen kohdemallissa. Määrittäminen on tehty pääosin karttatulkintana.

- 100 = autotien nimi
- 110 = kevytväylän nimi
- 120 = rautatieliikennepaikan nimi
- 130 = turvalaitteen nimi
- 200 = maa-aineksenottoalueen nimi
- 205 = hautausmaan nimi
- 210 = kaatopaikan nimi
- 215 = varastoalueen nimi
- 225 = liikennealueen nimi
- 230 = louhoksen nimi
- 235 = puiston nimi
- 240 = täytemaan nimi
- 245 = urheilu- tai virkistysalueen nimi
- 300 = puun nimi
- 305 = kiven nimi
- 310 = vesikiven nimi
- 315 = merkittävän luontokohteen nimi
- 320 = pellon tai niityn nimi
- 325 = metsäalueen nimi
- 330 = suon nimi
- 335 = kohouman nimi
- 340 = painanteen nimi
- 345 = niemen nimi
- 350 = saaren nimi
- 390 = muun maastokohteen nimi
- 400 = lähteen nimi
- 410 = vakaveden nimi
- 415 = vakaveden osan nimi
- 420 = virtaveden nimi
- 425 = virtaveden osan nimi
- 430 = matalikon nimi
- 435 = kosken nimi
- 490 = muu vesistö nimi
- 500 = rakennuksen nimi
- 510 = rakennusryhmän nimi
- 520 = altaan nimi
- 530 = muistomerkin nimi
- 540 = kunnan nimi, kaupunki
- 550 = kunnan nimi, maaseutu
- 560 = kylän, kaupunginosan tai kulmakunnan nimi
- 570 = talon nimi

575 = maakunnan nimi
580 = läänin (2009) nimi
590 = muu asutusnimi
600 = luonnonsuojelun alueen nimi
602 = luonnonpuiston nimi
604 = kansallispuiston nimi
610 = rauhoitetun kohteen nimi
612 = luonnonmuistomerkin nimi
614 = muinaisjäännöksen nimi
620 = rauhoitetun alueen nimi
630 = erämaa-alueen nimi
640 = retkeilyalueen nimi
700 = valtakunnan rajapyykin nimi
710 = rajapyykin nimi

Paikkatyypin selite (ks. edellä)

Kohteen pohjoiskoordinaatti, KKJ/PKJ (m)

Kohteen itäkoordinaatti, KKJ/PKJ (m)

Kohteen pohjoiskoordinaatti, KKJ/YKJ (m)

Kohteen itäkoordinaatti, KKJ/YKJ (m)

Kohteen pohjoiskoordinaatti, ETRS/TM35FIN (m)

Kohteen itäkoordinaatti, ETRS/TM35FIN (m)

Kunta, koodi (hallinnollisten alueiden koodit, katso <http://www.tilastokeskus.fi> > Tietoa tilastoista > Luokitukset > Alueluokitukset)

Kunta, nimi

Seutukunta, koodi

Seutukunta, nimi

Maakunta, koodi

Maakunta, nimi

Suuralue, koodi

Suuralue, nimi

Lääni, koodi

Lääni, nimi

Yleislehtijaon 5x5 km² lehden tunnus

Pelastuspalvelulehtijaon 10x10 km² ruudun tunnus

ETRS-TM35-lehtijaon 3x3 km² lehden tunnus

Ko. nimen kielen virallisuus paikan sijaintikunnassa, koodi

1 = virallinen kieli

2 = epävirallinen kieli

Ko. nimen kielen virallisuus paikan sijaintikunnassa, selite (ks. edellä)

Ko. nimen kielen enemmistöasema paikan sijaintikunnassa, koodi

1 = enemmistökieli

2 = vähemmistökieli

Ko. nimen kielen enemmistöasema paikan sijaintikunnassa, selite (ks. edellä)

Paikannimen lähde, koodi

1 = maastotietokanta

2 = nimistörekisterin vastuuhenkilö

Paikannimen lähde, selite

Paikka-id

Paikannimi-id

II KARTTANIMI-TAULUKKOTUOTTEET (KNR20, KNR100, KNR250, KNR500)

Karttanimi

Kirjainmerkistö ISO 8859-10.

Epästandardi merkkikoodaus seuraavilla koltansaamen kirjainmerkeillä (kirjainmerkki ja käytetty desimaalikoodi):

Suuraakkonen G ja poikkiviiva	202
Pienaakkonen G ja poikkiviiva	234
Suuraakkonen G ja hattu	203
Pienaakkonen G ja hattu	235
Suuraakkonen K ja hattu	204
Pienaakkonen K ja hattu	236
Suuraakkonen EZH	210
Pienaakkonen EZH	242
Suuraakkonen EZH ja hattu	211
Pienaakkonen EZH ja hattu	243

Paikannimi (kirjainmerkistö kuten edellä)

Nimen kieli, koodi

- 1 = suomi
- 2 = ruotsi
- 3 = pohjoissaame
- 4 = inarinsaame
- 5 = koltansaame

Nimen kieli, selite (ks. edellä)

Paikkatyyppi, koodi

Nimistön kohdeluokitus on kuvattu maastotietojen kohdemallissa. Määrittäminen on tehty pääosin karttatulkintana.

- 100 = autotien nimi
- 110 = kulkuväylän nimi
- 120 = rautatieliikennepaikan nimi
- 130 = turvalaitteen nimi
- 200 = maa-aineksenottoalueen nimi
- 205 = hautausmaan nimi
- 210 = kaatopaikan nimi
- 215 = varastoalueen nimi
- 225 = liikennealueen nimi
- 230 = louhoksen nimi
- 235 = puiston nimi
- 240 = täytemaan nimi
- 245 = urheilu- tai virkistysalueen nimi
- 300 = puun nimi
- 305 = kiven nimi
- 310 = vesikiven nimi
- 315 = merkittävän luontokohteen nimi
- 320 = pellon tai niityn nimi
- 325 = metsäalueen nimi
- 330 = suon nimi
- 335 = kohouman nimi
- 340 = painanteen nimi
- 345 = niemen nimi
- 350 = saaren nimi
- 390 = muun maastokohteen nimi
- 400 = lähteen nimi
- 410 = vakaveden nimi
- 415 = vakaveden osan nimi
- 420 = virtaveden nimi
- 425 = virtaveden osan nimi
- 430 = matalikon nimi
- 435 = kosken nimi
- 490 = muu vesistön nimi
- 500 = rakennuksen nimi
- 510 = rakennusryhmän nimi
- 520 = altaan nimi
- 530 = muistomerkin nimi
- 540 = kunnan nimi, kaupunki
- 550 = kunnan nimi, maaseutu
- 560 = kylän, kaupunginosan tai kulmakunnan nimi
- 570 = talon nimi
- 575 = maakunnan nimi
- 580 = läänin (2009) nimi

590 = muu asutusnimi
600 = luonnonsuojelualueen nimi
602 = luonnonpuiston nimi
604 = kansallispuiston nimi
610 = rauhoitetun kohteen nimi
612 = luonnonmuistomerkin nimi
614 = muinaisjäännöksen nimi
620 = rauhoitetun alueen nimi
630 = erämaa-alueen nimi
640 = retkeilyalueen nimi
700 = valtakunnan rajapyykin nimi
710 = rajapyykin nimi

Paikkatyypin selite (ks. edellä)

Kohteen pohjoiskoordinaatti, KKJ/PKJ (m)

Kohteen itäkoordinaatti, KKJ/PKJ (m)

Kohteen pohjoiskoordinaatti, KKJ/YKJ (m)

Kohteen itäkoordinaatti, KKJ/YKJ (m)

Kohteen pohjoiskoordinaatti, ETRS/TM35FIN (m)

Kohteen itäkoordinaatti, ETRS/TM35FIN (m)

Karttatekstin vasemman alanurkan pohjoiskoordinaatti, KKJ/PKJ (m)

Karttatekstin vasemman alanurkan itäkoordinaatti, KKJ/PKJ (m)

Tekstin suuntapisteen siirtymä tekstin vasemmasta alanurkasta (KKJ/PKJ) pohjoissuunnassa (m)

Tekstin suuntapisteen siirtymä tekstin vasemmasta alanurkasta (KKJ/PKJ) itäsuunnassa (m)

Karttatekstin vasemman alanurkan pohjoiskoordinaatti, KKJ/YKJ (m)

Karttatekstin vasemman alanurkan itäkoordinaatti, KKJ/YKJ (m)

Tekstin suuntapisteen siirtymä tekstin vasemmasta alanurkasta (KKJ/YKJ) pohjoissuunnassa (m)

Tekstin suuntapisteen siirtymä tekstin vasemmasta alanurkasta (KKJ/YKJ) itäsuunnassa (m)

Karttatekstin vasemman alanurkan pohjoiskoordinaatti, ETRS/TM35FIN (m)

Karttatekstin vasemman alanurkan itäkoordinaatti, ETRS/TM35FIN (m)

Tekstin suuntapisteen siirtymä tekstin vasemmasta alanurkasta (ETRS/TM35FIN) pohjoissuunnassa (m)

Tekstin suuntapisteen siirtymä tekstin vasemmasta alanurkasta (ETRS/TM35FIN) itäsuunnassa (m)

Tekstin harvennustieto; osoittaako em. siirtymä myös tekstin oikean alanurkan paikan

1 = kyllä

Tekstin taivutusta ohjaavan murtoviivan pisteet (delta-p, delta-i) (m)

Kirjasintyyppi (fontti), koodi

10 = Univers 45

20 = Univers 55

Kirjasintyyppi (fontti), selite (Ks. edellä)

Kirjasinkoko (mm/100)

Kirjasinväri, koodi

10 = musta

55 = tumman sininen (C100M70Y0K0)

Kirjasinväri, selite (ks. edellä)

Kirjasimen kallistuskulma (astetta)

0 = pysty

positiivinen myötäpäivään, negatiivinen vastapäivään, joko 18 tai -18

Karttanimen ladontakoodi Maastotietokannassa

koskee 1:20 000 -nimistöä (KNR20)

Kunnan koodi, jossa ko. paikka sijaitsee (hallinnollisten alueiden koodit, katso <http://www.tilastokeskus.fi> > Tietoa tilastoista >

Luokitukset > Alueluokitukset)

Kunnan nimi, jossa ko. paikka sijaitsee

Seutukunnan koodi, jossa ko. paikka sijaitsee

Seutukunnan nimi, jossa ko. paikka sijaitsee

Maakunnan koodi, jossa ko. paikka sijaitsee

Maakunnan nimi, jossa ko. paikka sijaitsee

Suuralueen koodi, jossa ko. paikka sijaitsee

Suuralueen nimi, jossa ko. paikka sijaitsee

Läänin koodi, jossa ko. paikka sijaitsee

Läänin nimi, jossa ko. paikka sijaitsee

Yleislehtijaon 5x5 km² lehden tunnus, jossa ko. paikka sijaitsee

Pelastuspalvelulehtijaon 10x10 km² lehden tunnus, jossa ko. paikka sijaitsee

ETRS-TM35-lehtijaon 3x3 km² lehden tunnus, jossa ko. paikka sijaitsee

Ko. nimen kielen virallisuus paikan sijaintikunnassa, koodi

1 = virallinen kieli

2 = epävirallinen kieli

Ko. nimen kielen virallisuus paikan sijaintikunnassa, selite (ks. edellä)

Ko. nimen kielen enemmistöasema paikan sijaintikunnassa, koodi

1 = enemmistökieli

2 = vähemmistökieli

Ko. nimen kielen enemmistöasema paikan sijaintikunnassa, selite (ks. edellä)

Paikannimen lähde, koodi

1 = maastotietokanta

2 = nimistörekisterin vastuuhenkilö

Paikannimen lähde, selite (ks. edellä)

Paikka-id

Paikannimi-id

Karttanimi-id